

SXEDIO.51C

21.11.1918: Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΑ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ ΤΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΜΕ ΘΕΡΜΟΤΑΤΗ ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα μέλη της κυπριακής Πρεσβείας από τη Λευκωσία, επικεφαλής της οποίας βρισκόταν ο Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος Γ έφθασε σιδηροδρομικά στην Αμμόχωστο όπου τους υποδέχθηκε ο Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς και τα άλλα μέλη της Πρεσβείας.

Ο Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς δεν είχε ουσιαστικά πολλά να προσθέσει από όσα οι προηγούμενοι ομιλητές. Απλώς αποχαιρέτισε τα μέλη της Πρεσβείας, τους ευχήθηκε ούριο άνεμο και τους κάλεσε κι αυτός να αγωνιστούν για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Είπε ο Νικόδημος Μυλωνάς (διατηρείται το αυθεντικό κείμενο):

"Μακαριώτατε,

Κύριοι βουλευταί,

Από μέρους της επαρχίας της οποίας πνευματικώς προϊσταμαι, ιδιαιτέρως όμως από μέρους της επαρχίας Αμμοχώστου και της πόλεως ταύτης, ήτις μοι έκανε την υψηλήν τιμήν να μοι αναθέση όπως προσφωνήσω υμάς απερχομένους όπου ο Θεός και η Πατρίς υμάς προώρισε, σας εύχομαι: αγαθον κατευόδιον. Δεν έχω, Μακαριώτατε, ανάγκην μεγάλης ευγλωττίας διά να εκφράσω ό,τι την στιγμήν αυτήν χειμαρρωδώς ορμητικόν το αίσθημα αναβιβάζει εις τα χείλη όλων των παρισταμένων, ως ολόθερμην ευχήν: Καλόν κατευόδιον.

Ομιλεί και πάσης γλώσσης ευγλωττότερον το σωματικόν και ψυχικόν γονάτισμα ενός λαού ολοκλήρου, όστις χθες και σήμερον εδεήθη εις τους ναούς του Κυρίου του και ηυχήθη προς τον Υψιστον να γίνη ούριος ο άνεμος εις τον Εθνάρχην του και τους

πολιτικούς του αρχηγούς βαδίζοντας το μακρινό ταξίδι να πάνε στην βρύση την απόμακρη, που την φυλάττουν άγρυπνοι οι δράκοντες, ν' αγωνισθούν και να νικήσουν διά να φέρουν οπίσω το αθάνατον νερόν, να ποτισθή και-ω ανέκφραστη χαρά- ν' αναστηθή από τους τάφους ο νεκρωμένος σκλάβος.

Καλον σας κατευόδιον.

Η θερμή αύτη ευχή χθες και σήμερα έγινε η ορμητική κραυγή, που συνταράσσοις ακτάς τε και μεσόγεια εξέρχεται από τα στήθη μυριάδων τέκνων της ελληνικής ταύτης γωνίας, ίνα τας κυπριακάς ιππεύση αύρας και τα κύματα και σας κατευοδώσει μακράν, από των γαλανών αυτών ακτών απόστασιν προς τον ευλογητόν σας δρόμον.

Ευπλοείτε λοιπόν, Μακαριώατε και λοιποί του Κυπριακού Λαού αντιπρόσωποι.

Εντολοδόχοι τίμιοι σεις του Κυπριακού λαού, ανέρχεσθε προς την αγγλικήν πρωτεύουσαν με τον ιερόν άγιον σκοπόν, να φέρητε ενώπιον των ισχυρών αρχόντων μας το αίτημα ενός λαού, μικρού μεν τον αριθμόν, γίγαντος όμως την ψυχήν. Το αίτημα μας το γνωρίζουν αρκετά καλά οι άρχοντες μας, εις των οποίων τα ώτα δεν έπαυσε να αντηχή 40 χρόνια τώρα μαγική και συναρπάζουσα κάθε ψυχήν ελληνικήν, η λέξις ένωσις.

Ένωσις με την Μητέρα Ελλάδα ήτο η σπαρακτική κραυγή του λαού αυτού, γυμνού και τετραχηλισμένου των μωαμεθανικών αλύσεων απελευθέρου, η πλήξασα τα έκπληκτα ώτα του πρώτου αντιπροσώπου της μακαρίδος Ανάσσης Βικτωρίας, διά στόματος του τότε εθνάρχου μας. Ένωσις και μόνον ένωσις ήτο η ιερά κραυγή η οποία επίμονα κατεδίωξε το πέρασμα κάθε τρανού και δυνατού της χώρας εκείνης αντιπροσώπου φθάνοντος εις τας ακτάς της Νήσου ταύτης.

Ένωσιν και μόνον ένωσιν ζητεί ο γίγας την ψυχήν ούτος Λαός, και την σιτηγήν αυτήν ότε των εθνών και των λαών αι τύχαι μέλλουν να κριθούν οριστικώς.

Και τώρα πάλιν Ένωσιν ζητεί ο Λαός, όστις

έξαλλος προέπεμψεν από παντού υμάς, τους τιμίους εντολοδόχους του.

Με την ιεράν ταύτην εντολήν βεβαρημένοι απέλθετε και ο θεός ας γίνη οδηγός υμών καθοδηγών και κατευδύνων τα διαβήματα σας εις έργον αγαθόν. Απελθετε. Εδώ δε κάτω θέλει παραμείνη ο λαός ήσυχος εν ταυτώ και αγωνιών.

Ησυχος; Αν είναι δυνατόν να ησυχάση η θάλασσα, όπου την δέρουν μυστικοί και κρύφιοι οι καϋμοί, έτσι μπορεί και ο λαός αυτός να ησυχάση.

Θα παραμείνη όμως ήσυχος ο λαός εδώ. Και θα στηρίξη την εθνικήν γαλήνην του εις την ευγένειαν και την μεγαθυμίαν του αγγλικού λαού, όστις είπερ τις και άλλος είνε εις θέσιν να εκτιμήση, να ακούση και ν' αποδεχθή το δίκαιον μας αίτημα, αρκεί να αποβλέψη εις τον χάρτην των ιδικών του ελευθεριών και Ιωάννην τον Ακτήμονα.

Θα ησυχάζη ο λαός εδώ. Και θα στηρίξη την ηθικήν γαλήνην του εις το δίκαιον του αγώνος του.

Ηδη ο βρεττανικός λαός μαζί με τους συμμάχους του αναπαύεται επί σωρών εδαφών, ας έδρεψεν επί των πεδίων μυριονέκτρων νικηφόρων μαχών. Αι νικηφόροι σημαίαι του, στημέναί επί πυραμίδων, απείρων εχθρικών λαφύρων, αναρριπίζονται από τας αύρας του Ρήνου, του Τίγρητος και του Ευφράτου και από τας ψυχράς πνοάς του γειτονικού μας Λιβάνου.

Εις έκαστον των σημαιών τον αναρριπισμόν θέλει αναγινώσκει ο βρεττανικός λαός τα εμβλήματα εκείνα τα καθοσιώσαντα τον ιερόν αγώνα του "υπέρ της ελευθερίας του κόσμου", "υπέρ του δικαίου των μικρών λαών". Τα εμβλήματα ταύτα θα γίνουν ασφαλώς, ο σοφός σύμβουλος του Βετανικού λαού διά να τείνη ους ευήκοον εις το δίκαιον μας αίτημα.

Θα ησυχάζη ο λαός εδώ αλλ' εν ταυτώ και θα αγωνιά.

Διότι πιθανώς στρεβλή διπλωματία απότοκος των καταλυθέντων ήδη αυταρχικών καθεστώτων και θρέμμα των μαγειρειών μεσαιωνικών μοναρχιών, αποκρυβείσα έντρομος κάπου της γης κατά τον χρόνον

των καθάρσεων και εξαγνισμών του κόσμου του ήδη τελεσθέντος, θελήση να επαναφέρει και πάλιν το παζάρευμα των μικρών λαών εις την μεγάλην αγοράν των διεθνών συναλλαγών.

Εις τοιαύτην τινά απαισίως φρικτήν στιγμήν όπου δεν τολμά τις ούτε καν να φαντασθή ο Λαός ούτος έντρομος προσβλέπει και αγωνιά.

Αλλ' αν Μακαριώτατε, δεν σεβασθούν ό,τι εκήρυξαν παρήγορον διά τους δουλωμένους λαούς, ας απωθούν προ των ομμάτων των ισχυρών, χρυσοί οι κύλινδροι και αι περγαμηναί περίων ψες μας ωμιλήσατε και ας δειχθή ποσάκις η αθανασία εστεφάνωσεν εις την ροήν τόσων αιώνων ένα λαόν, γενόμενον υπέροχον μυσταγωγόν του αληθούς, του αγαθού και του ωραίου, την δόξαν του οποίου ακόμα ψάλλουν και επαναλαμβάνουσιν αι ακταί και τ' ακρογγιάλια, οι βουνοί και οι λόφοι, κάθε σπιθαμή και κάθε βήμα της Ελληνικωτάτης ταύτης χώρας.

Και αν την ιστορίαν δεν πιστεύσουν, αι, τότε Μακαριώτατε, με την χειρονομίαν πατρικίου του παλαιού καιρού, ύψωσον εις τα όμματα των την ολοπόρφυρον χλαμύδα σου, πορφυρωθείσαν μέσα εις αίματα γνωστών και οφανών ηρώων και μαρτύρων της Θρησκείας και Πατρίδος.

Τα νικηφόρα βέλη των τρανών θα κύψουν εις χαιρετισμόν εκείνων όσοι από τα βάθη των αιώνων και των τάφων των, σκιαί μαρτύρων και ηρώων, εις την χειρονομίαν σου αυτήν θέλουν προβάλη διά να σε κυκλώσουν εις ενίσχυσιν.

Ω. Θα σεβασθούν, ναι, τους νεκρούς, διότι εκδικούνται και η ανάμνησις των θα γίνη σωστική.

Δεν θα ευρεθούν, Μακαριώτατε, οι Ταραντίνοι που θα περιυβρίσουν και περιγελάσουν την πορφυράν χλαμύδα σου, σύμβολον τούτο ιερόν των ωραίων και μαρτυρικών υπέρ Πίστεως και Πατρίδος θανάτων. Οχι. Η Νέμεσις εκαθάρισεν εσχάτως το πρόσωπον της γης από τοιούτου είδους ταπεινών υβριστών και χλευαστών της αδυναμίας των μικρών λαών.

Αλλά μακράν από ημάς αι μαύραι αύται και

ζοφεραί σκέψεις και κακαί προκαταλήψεις, μισητά γεννήματα φαντασίας γεννηθείσης και τραφείσης εις τα σκότη δουλείας, όπου όλα προβάλλουν μελανά και απαίσια.

Ορθοί δε μάλλον την πίστιν, σχώμεν άνω τας καρδίας και μεστωμένοι ελπίδων γλυκερών, ας αναμείνωμεν την αφθάστου μεγαλείου στιγμήν, καθ' ην εις τους ορίζοντας της Νήσου ταύτης θέλει γλυκοχαράξη η ροδοδάκτυλος αυγή, προάγγελος του ηλίου της ελευθερίας, διά να διώξη προς τας χώρας του ερέβους, μαζί με τα σκότη ασελήνου νυκτός δουλείας, απαισίας και μαύρας τας σκιάς όλων εκείνων, οι οποίοι τύραννοι σκληροί, μονίμως και παροδικώς ήλθον εδώ να οργιάσουν εις αίμα και καταστροφήν, τέκνα επάρατα του κακού, του αδίκου και ασπλάχνου.

Χωρείτε, λοιπόν, Μακαριώτατε και λοιποί του λαού και εντολοδόχοι, χωρείτε, ευπλοείτε, κατευοοούσθε, και εις τον καλόν σας γυρισμόν, άγγελοι της νίκης, μη μεθυσθήτε από χαράν, και λησμονήσητε να εξαρτήσητε εις του καραβιού σας τα εξάρτια το λευκό προμήνυμα του χαρμοσύνου τέλους.

Η Κυπριακή ψυχή, από της στιγμής αυτής παραδομένη εις την αγωνίαν της αναμονής, θα περιδιαβάζη τα γλυκά ακρογιαλία, αποζητώντας με ανήσυχο το βλέμμα, να ξεχωρίση από τους αφρούς τα ολόλευκα πανιά σας και να χυθή εκείθεν έξαλλος εις το Κυπριακόν στερέωμα και με φωνήν που θα την γιγαντώνη η χαρά, να αναφωνήση διά να ακουσθή παντού εις ζωντανούς και υποθαμμένους: "Οι ζωνταντοί εγείρεσθε και ελεύθεροι χωρείτε εις τον τραχύν πλην ένδοξον δρόμον των εθνικών προορισμών σας".

Ευπλοείτε, ευοοοούσθε.

Εν τω μεταξύ ημείς εδώ, ας μη παύσωμεν ν' αναφωνώμεν ό,τι μικρούς μας ενανούρισε και μεγάλων μας επλάτυνε τα στήθη.

Η ένωσις μετά των αδελφών μας Ζήτω.